

การทำ ความความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่ง
ประเทศสหรัฐอเมริกาเพื่อความร่วมมือในการปรับปรุงการปฏิบัติตามการภาษีอากร
ระหว่างประเทศและการดำเนินการตาม Foreign Account Tax Compliance
Act (FATCA) ประเทศไทยได้ผลประโยชน์ หรือรับผลกระทบ
Making an agreement between Thai Government and The US
Government to Take Part in Improving The Operations toward The
International Taxation and The Foreign Account Tax Compliance Act
(FATCA) : Benefits or Impact to Thailand

วิมลรัตน์ แซ่หลี*

Wimonrat Saelee*

ธนวัฒน์ บุรีรัตน์**

Thanawat Bureerat**

บทนำ

ประเทศไทยกับประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศที่มีความสัมพันธ์กันมาอย่างยาวนานทั้งในด้านเศรษฐกิจ การค้าและการลงทุน มีนักธุรกิจและพลเมืองที่ถือสัญชาติไทยไปทำงาน ประกอบกิจการหรือลงทุนทำธุรกิจในประเทศสหรัฐอเมริกาจำนวนมากและพลเมืองที่ถือสัญชาติของประเทศสหรัฐอเมริกาเองก็เข้ามาทำงาน ประกอบธุรกิจหรือลงทุนในประเทศไทยจำนวนมากเช่นเดียวกัน เมื่อบุคคลใดมีการหน้าทำงาน หรือมีการลงทุนประกอบกิจการหรือธุรกิจก็ย่อมจะมีเงินได้หรือรายได้เกิดขึ้นและมีรายได้อื่นๆเกิดขึ้น ผู้ที่มีรายได้นั้นก็ต้องเสียภาษีอากรจากรายได้ทั้งหมดให้แก่ประเทศที่เกิดรายได้ และประเทศที่ตนถือสัญชาติหรือว่ามีถิ่นที่อยู่ นั้น แล้วแต่ว่ากฎหมายในการจัดเก็บภาษีของประเทศนั้นจะใช้หลักใดในการจัดเก็บภาษีจากรายได้ ซึ่งหลักในการจัดเก็บภาษีจากรายได้หรือเงินได้นั้นจะมีอยู่ 3 หลัก คือ

1. หลักแหล่งเงินได้ (Source Rule) หรือเรียกอีกอย่างว่า หลักอาณาเขต (Territory Income Basis) เป็นหลักที่พิจารณาถึงความสัมพันธ์ของแหล่งเงินได้กับประเทศที่จัดเก็บภาษี โดยจะใช้แหล่งที่มาของเงินได้ในรัฐนั้นมาเป็นสิ่งพิจารณาอำนาจรัฐในการจัดเก็บภาษี กล่าวคือ เมื่อบุคคลใดมีเงินได้เกิดขึ้นจากแหล่งในประเทศใด บุคคลนั้นมีหน้าที่ต้องเสียภาษีให้แก่ประเทศนั้น โดยไม่คำนึงว่าบุคคลนั้นจะถือสัญชาติของประเทศนั้นหรือไม่ และไม่คำนึงว่าบุคคลนั้นจะมีถิ่นที่อยู่อยู่ในประเทศนั้นหรือไม่

2. หลักถิ่นที่อยู่ (Resident Rule) เป็นหลักที่อาศัยความสัมพันธ์ของประเทศกับประชาชนที่อาศัยอยู่ภายในประเทศ โดยอาศัยถิ่นที่อยู่ของบุคคลมาเป็นสิ่งพิจารณาอำนาจรัฐในการจัดเก็บภาษี กล่าวคือ เมื่อบุคคลใดมีถิ่นที่อยู่ในประเทศใด บุคคลนั้นมีหน้าที่ต้องเสียภาษีให้แก่ประเทศนั้นในฐานะเป็นพลเมืองของ

* อาจารย์สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

* Faculty of Humanities and Socialsciences Nakhon Si Thammarat Rajabhat University

** อาจารย์สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

** Faculty of Humanities and Socialsciences Nakhon Si Thammarat Rajabhat University

ประเทศ โดยไม่คำนึงถึงว่าบุคคลนั้นจะถือสัญชาติของประเทศนั้นหรือไม่ และก็ไม่คำนึงว่าเงินได้หรือทรัพย์สินที่บุคคลนั้นได้รับนั้นจะได้รับจากการทำงาน การประกอบกิจการ หรือมีแหล่งที่มาในประเทศใดก็ตาม

3. หลักสัญชาติ (Citizenship Rule) เป็นหลักที่รัฐจะใช้สัญชาติของบุคคลมาเป็นสิ่งที่พิจารณาอำนาจรัฐในการจัดเก็บภาษี โดยรัฐมีอำนาจในการจัดเก็บภาษีเมื่อบุคคลใดถือสัญชาติของประเทศใดบุคคลนั้นมี

หน้าที่ต้องเสียภาษีให้แก่ประเทศนั้น ไม่ว่าบุคคลนั้นจะมีถิ่นที่อยู่ในประเทศนั้นหรือไม่ และไม่ว่าเงินได้ที่บุคคลนั้นได้รับจากประเทศนั้นหรือไม่ก็ตาม

สำหรับประเทศส่วนใหญ่ในโลกรวมทั้งประเทศไทยด้วยนั้นจะใช้ผสมกันระหว่างหลักแหล่งเงินได้และหลักถิ่นที่อยู่ เพื่อให้รัฐสามารถจัดเก็บภาษีได้ครอบคลุมมากขึ้น สำหรับประเทศไทยนั้นใช้ระบบการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาโดยใช้หลักแหล่งเงินได้ (Source Rule) ตามที่บัญญัติไว้ในประมวลรัษฎากร มาตรา 41 วรรค 1 โดยจะเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากผู้ที่มีเงินได้จากประเทศไทย โดยจะต้องเสียภาษีเมื่อ 1. มีเงินได้เนื่องจากหน้าที่งานหรือกิจการที่ทำในประเทศไทย 2. มีเงินได้เนื่องจากกิจการของนายจ้างในประเทศไทย 3. มีเงินได้เนื่องจากทรัพย์สินที่อยู่ในประเทศไทย ซึ่งถ้าเข้าหลักเกณฑ์ใดหลักเกณฑ์หนึ่งก็ต้องเสียภาษีให้แก่ประเทศไทย ไม่ว่าผู้นั้นจะเป็นคนสัญชาติใดอาศัยอยู่ที่ใดก็ตามและหากไม่มีแหล่งเงินได้ในประเทศไทยก็จะพิจารณาต่อไปอีกหลักหนึ่งคือหลักถิ่นที่อยู่ (Resident Rule) ตามที่บัญญัติไว้ในประมวลรัษฎากร มาตรา 41 วรรค 2 โดยการจัดเก็บภาษีจากผู้ที่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย โดยการพิจารณาว่ามีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทยหรือไม่นั้น จะพิจารณาเพียงว่าผู้นั้นอาศัยอยู่ในประเทศไทยครบ 180 วันหรือไม่ ถ้าอาศัยอยู่ในประเทศไทยไม่ถึง 180 วัน ก็ไม่ถือว่ามีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทยก็ไม่ต้องเสียภาษีเงินได้ให้แก่ประเทศไทยตามหลักถิ่นที่อยู่ แต่ถ้อยอยู่ในประเทศไทยเกิน 180 วัน ก็ถือว่ามีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทยแล้วและเมื่อได้มีการนำเงินได้นั้นเข้ามาประเทศไทยในปีภาษีเดียวกันกับที่เกิดเงินได้นั้น จะต้องเสียภาษีจากเงินได้นั้นให้แก่ประเทศไทย การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประเทศไทยนั้นมีช่องว่างของกฎหมายที่ทำให้ผู้เสียภาษีมีการนำมาใช้ในการวางแผนภาษีเพื่อทำให้ไม่ต้องเสียภาษีหรือเสียภาษีน้อยลงได้ โดยการอยู่ในประเทศไทยไม่ถึง 180 วัน หรือโดยการที่ไม่นำเงินได้นั้นกลับมาในประเทศไทยในปีเดียวกับที่เกิดเงินได้แต่ค่อยนำเงินได้นั้นกลับมาในปีอื่น ทำให้ไม่ต้องเสียภาษีจากเงินได้จำนวนดังกล่าวนี้ ซึ่งทำให้ประเทศไทยสูญเสียรายได้จากภาษีอากรจากกรณีเช่นนี้ไปเป็นจำนวนมาก

ส่วนหลักสัญชาตินั้น ประเทศต่างๆไม่ค่อยนิยมใช้กัน ถึงแม้ว่าจะทำให้เก็บภาษีได้มากเนื่องจากว่าการจัดเก็บภาษีนั้นทำได้ยากกว่า เนื่องจากในปัจจุบันผู้คนไปทำงานหารายได้ที่ต่างประเทศกันมากขึ้น บางคนถือสัญชาติประเทศหนึ่งแต่ไปทำงานหรือไปอยู่ที่อีกประเทศหนึ่งและหากเก็บภาษีโดยใช้หลักสัญชาติแล้วอาจจะทำให้ประชาชนไม่ยอมไปทำงานต่างประเทศ เนื่องจากต้องเสียภาษีให้กับประเทศที่ตนถือสัญชาติอยู่ทั้งที่ตนไม่ได้อาศัยอยู่ในประเทศนั้นเลยก็ตาม อีกทั้งประเทศที่ใช้หลักสัญชาติเองนั้นถ้าไม่มีการตกลงกันระหว่างประเทศกับประเทศอื่น ๆ ในเรื่องความร่วมมือทางภาษีแล้วก็ไม่สามารถตรวจสอบข้อมูลรายได้ของบุคคลนั้นจากประเทศที่เขาไปทำงานหรือเกิดเงินได้อยู่ได้เลย ซึ่งก็ทำให้ไม่สามารถจัดเก็บภาษีจากคนที่ถือสัญชาติตนที่ไปอาศัยอยู่ที่ประเทศอื่นได้ ประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศหนึ่งที่ได้ใช้หลักสัญชาติ (Citizenship Rule) ในการจัดเก็บภาษีเงินได้ ซึ่งหลักนี้จะเก็บภาษีจากผู้มีเงินได้ที่ถือสัญชาติอเมริกัน โดยที่ไม่คำนึงถึงว่าผู้มีเงินได้นั้นจะมีเงินได้ หรือว่าจะมีถิ่นที่อยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกาหรือที่ประเทศอื่นซึ่งต้องเสียภาษีให้แก่ประเทศสหรัฐอเมริกาทั้งสิ้น ทำให้ประเทศสหรัฐอเมริกาสามารถเก็บภาษีได้มากกว่าการจัดเก็บภาษีของประเทศไทยเนื่องจากพิจารณาแค่ว่ามีสัญชาติอเมริกันหรือไม่ ถ้ามีสัญชาติอเมริกันแล้วไม่ว่าบุคคลนั้นจะอาศัยอยู่ที่ไหนก็ต้องเสียภาษีให้แก่ประเทศสหรัฐอเมริกาทั้งสิ้น แต่ถึงแม้ว่าประเทศสหรัฐอเมริกาจะเก็บภาษีโดยใช้หลักสัญชาติ ซึ่งครอบคลุมและไม่มีช่องว่างในการวางแผนภาษีอย่างประเทศไทย แต่ประเทศสหรัฐอเมริกาก็กลับ

ประสบกับปัญหาทางปฏิบัติในการจัดเก็บภาษี เพราะผู้ที่ถือสัญชาติอเมริกาไม่ได้นำเงินรายได้นั้นเข้ามาในประเทศแต่กลับเคลื่อนย้ายเงินทุนและเก็บผลกำไรไว้ในต่างประเทศโดยนำไปเก็บไว้ที่ธนาคารหรือสถาบันการเงินที่ตั้งอยู่ในต่างประเทศ เพื่อหลีกเลี่ยงภาระภาษีที่ต้องชำระให้กับประเทศสหรัฐอเมริกา (Offshore Tax Evasion) เพราะกรมสรรพากรของประเทศสหรัฐอเมริกาไม่มีอำนาจที่จะสามารถไปตรวจสอบข้อมูลรายได้ที่เก็บไว้ที่สถาบันการเงินในต่างประเทศได้ ทำให้ประเทศสหรัฐอเมริกาไม่สามารถจัดเก็บภาษีได้อย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย จึงมีความจำเป็นต้องหามาตรการมาใช้บังคับในการจัดการปัญหาการหลีกเลี่ยงภาษีของคนที่ถือสัญชาติอเมริกาด้วยการออกกฎหมายฉบับหนึ่งขึ้นมาเพื่อแก้ไขปัญหาและเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีให้ได้มากขึ้น กฎหมายฉบับนั้นคือ Foreign Account Tax Compliance Act หรือที่เรียกกันว่า FATCA นั้นเอง

Foreign Account Tax Compliance Act หรือ FATCA

Foreign Account Tax Compliance Act (FATCA) หรือกฎหมายว่าด้วยการกำหนดให้บัญชีต่างชาติดังต้องปฏิบัติตามหลักการว่าด้วยการแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อประโยชน์ทางภาษีอากร (FATCA) เป็นกฎหมายภายในประเทศของสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นกฎหมายที่ออกมาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบการจัดเก็บภาษีให้มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันปัญหาการหลีกเลี่ยงภาษีของคนที่ถือสัญชาติอเมริกาที่มีแหล่งเงินได้ในต่างประเทศหรือไปเปิดบัญชีธนาคารเพื่อเก็บเงินไว้ที่ต่างประเทศ และเพื่อประโยชน์ในการทำความร่วมมือกับรัฐบาลประเทศต่างๆ ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านภาษีกับรัฐบาลประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งกฎหมายฉบับนี้มุ่งให้มีผลบังคับใช้กับสถาบันการเงินของต่างประเทศ โดยได้กำหนดให้สถาบันการเงินของต่างประเทศเข้าทำ ความตกลงกับกรมสรรพากรของประเทศสหรัฐอเมริกา ในการส่งข้อมูลของทั้งบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลที่ถือสัญชาติอเมริกาทุกคนที่มีการเปิดบัญชีกับธนาคารหรือสถาบันการเงินหรือมีการทำธุรกรรมหรือมีการโอนเงินไปต่างประเทศผ่านสถาบันการเงินที่ตั้งอยู่ต่างประเทศให้แก่กรมสรรพากรของประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่ง ข้อมูลที่ต้องส่งไปให้ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้แก่ 1. ชื่อบัญชีของบุคคลที่ถือสัญชาติสหรัฐอเมริกา 2. ที่อยู่ของบุคคลนั้น 3. เลขที่บัญชีและเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 4. ยอดคงเหลือในบัญชี โดยให้รวมถึงยอดรายรับและรายจ่าย 5. ข้อมูลอื่นใดที่กรมสรรพากรของประเทศสหรัฐอเมริกาท้องกำหนดให้มีในอนาคต และเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการออกกฎหมาย FATCA ประเทศสหรัฐอเมริกาจึงได้มีการเจรจาเพื่อทำความตกลงระหว่างรัฐบาลประเทศสหรัฐอเมริกากับรัฐบาลประเทศต่างๆ (IGA) เพื่อให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางบัญชีการเงินของผู้ที่ถือสัญชาติอเมริกา โดยให้ประเทศคู่สัญญาทั้งสองประเทศแลกเปลี่ยนข้อมูลทางด้านภาษีกัน เพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บภาษีของทั้งสองประเทศ

โดยความตกลงระหว่างนั้น สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. ความตกลงระหว่างรัฐบาลประเภท Model 1 คือ ความตกลงระหว่างรัฐบาล ที่รัฐบาลคู่สัญญาเป็นผู้รวบรวมข้อมูลบัญชีของผู้ที่ถือสัญชาติอเมริกา จากสถาบันการเงินภายในเขตการปกครองของตน เพื่อรายงานให้แก่ประเทศคู่สัญญา ผ่านระบบปฏิบัติการอัตโนมัติ ซึ่งสามารถแบ่งย่อยได้อีก 2 ประเภท ได้แก่

- Model 1 A (Reciprocal Version of Model Agreement) คือ กรณีที่ประเทศคู่สัญญาทั้งสองประเทศตกลงที่จะส่งข้อมูลให้แก่กันและกัน ผ่านระบบปฏิบัติการอัตโนมัติ

- Model 1 B (Non-Reciprocal Version of Model Agreement) คือ กรณีที่ประเทศคู่สัญญาตกลงที่จะส่งข้อมูลให้รัฐบาลสหรัฐอเมริกาเพียงฝ่ายเดียว โดยที่รัฐบาลสหรัฐอเมริกา ไม่ต้องส่งข้อมูลให้ประเทศคู่สัญญา

2. ความตกลงระหว่างรัฐบาลประเภท Model 2 คือ ความตกลงระหว่างรัฐบาล ที่รัฐบาลคู่สัญญาตกลงที่จะออกกฎหมายเพื่ออนุญาตและชี้แจงให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลบัญชีคนที่ถือสัญชาติอเมริกา กับรัฐบาล

ประเทศสหรัฐอเมริกาได้ โดยที่สถาบันการเงินภายใต้รัฐบาลคู่สัญญาจะต้องเป็นผู้รายงานต่อรัฐบาล ประเทศสหรัฐอเมริกาโดยตรงผ่านระบบปฏิบัติการอัตโนมัติ

ประเทศไทยกับการเข้าร่วมความตกลง

สำหรับประเทศไทยนั้นรัฐบาลได้มีการเจรจาและทำความตกลงเพื่อความร่วมมือด้านภาษีอากรระหว่างประเทศและการปฏิบัติตาม (Foreign Account Tax Compliance Act : FATCA) ระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งประเทศสหรัฐอเมริกา ได้ทำความตกลงประเภท Model 1A (Reciprocal) ได้เลือกใช้ระบบแลกเปลี่ยนข้อมูล (International Data Exchange Service: IDES) ของประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลจากสถาบันการเงินในประเทศไทย ซึ่งวิธีนี้เรียกว่า Model 1 Option 2 (M1O2) หมายความว่า ผู้ที่มีหน้าที่รายงาน เช่น สถาบันการเงิน บริษัทหลักทรัพย์ กองทุนรวม บริษัทประกันภัยต่างๆที่ต้องมีหน้าที่ต้องรายงานข้อมูลในประเทศไทย จะต้องส่งข้อมูลให้แก่กรมสรรพากรของประเทศไทย ผ่านทางระบบปฏิบัติการอัตโนมัติ IDES เพื่อให้กรมสรรพากรตรวจสอบในเบื้องต้น แล้วกรมสรรพากรจึงจะอนุมัติในระบบปฏิบัติการอัตโนมัติ IDES เพื่อส่งข้อมูลต่อให้แก่สรรพากรของประเทศสหรัฐอเมริกา (IRS) และประเทศสหรัฐอเมริกาก็จะส่งข้อมูลของสถาบันการเงินในประเทศสหรัฐอเมริกาให้กับประเทศไทยในลักษณะเดียวกัน

เหตุผลที่ประเทศไทยทำความตกลงนั้นก็เพื่อประโยชน์ในการรับข้อมูลเกี่ยวกับผู้มีเงินได้ที่มียกตั้งอยู่ในประเทศไทยที่มีข้อมูลด้านการเงินอยู่ในที่สถาบันการเงินในประเทศสหรัฐอเมริกา โดยกำหนดให้ประเทศไทยและประเทศสหรัฐอเมริกาต้องมีการรายงานการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกันผ่านระบบปฏิบัติการอัตโนมัติ แต่สำหรับข้อมูลบางอย่างที่ไม่พึงเปิดเผยก็ตกลงกันให้มีการรักษาข้อมูลนั้นไว้และมีข้อตกลงในการจำกัดการใช้ข้อมูลที่ได้รับเพียงเพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บภาษี โดยประเทศไทยได้ลงนามในข้อตกลงเมื่อวันที่ 4 มีนาคม พ.ศ. 2559 และเมื่อทำความตกลงแล้วขั้นตอนต่อไปนั้นประเทศไทยก็ต้องดำเนินการเพื่อออกกฎหมายภายใน หรือกฎหมายอนุวัติการเพื่อให้สามารถนำมาบังคับใช้เป็นกฎหมายภายในประเทศได้

ทำให้กระทรวงการคลังได้มีการเสนอร่างพระราชบัญญัติการปฏิบัติเพื่อความร่วมมือระหว่างประเทศในการแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บภาษีอากร โดยต้องการให้ใช้เป็นกฎหมายกลางที่ทำให้ประเทศไทยสามารถปฏิบัติตามความตกลงในการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางภาษีกับรัฐบาลประเทศต่างๆ เพื่อความร่วมมือในการปรับปรุงการปฏิบัติตามการภาษีอากรระหว่างประเทศและการดำเนินการตาม Foreign Account Tax Compliance Act (FATCA) ตลอดจนความตกลงอื่นในลักษณะเดียวกันที่ประเทศไทยจะทำความผูกพันในอนาคตได้ แต่ปัจจุบันนี้ร่างกฎหมายฉบับดังกล่าวยังอยู่ในระหว่างพิจารณา โดยสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง ได้เปิดรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนต่อร่างพระราชบัญญัติการปฏิบัติตามความตกลงระหว่างรัฐบาล แห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งประเทศสหรัฐอเมริกาเพื่อความร่วมมือในการปรับปรุงการปฏิบัติตามการภาษีอากรระหว่างประเทศ พ.ศ. (ร่างพระราชบัญญัติ FATCA

โดยร่างพระราชบัญญัติฯ มีสาระสำคัญ ดังนี้

1. ให้อำนาจกระทรวงการคลังในการเสนอร่างพระราชกฤษฎีกาเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของสถาบันการเงินที่มีหน้าที่รายงานข้อมูล และกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการรวบรวมและนำส่งข้อมูลให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ เพื่อการปฏิบัติตามความตกลงในการแลกเปลี่ยนข้อมูลภาษีตาม FATCA

2. กำหนดให้ “ผู้มีหน้าที่รายงาน” ให้ความหมายถึง (1) สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน (2) บริษัทหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (3) สถาบันการเงินของรัฐที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น (4) ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตตามกฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิต และผู้ที่ได้รับอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยตามกฎหมายว่าด้วยการประกันวินาศภัย (5) ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าตามกฎหมายว่าด้วยสัญญาซื้อขายล่วงหน้า (6) ผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาตามกฎหมายว่าด้วยการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา และ (7) บุคคลอื่นใดที่ประกอบธุรกิจรับฝากหลักทรัพย์ รับฝากเงิน หรือดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับกองทุน

3. กำหนดให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจมีหน้าที่และอำนาจดำเนินการตามร่างพระราชบัญญัติฯ หรือตามกฎหมายอื่น เช่น การเปิดเผยข้อมูลที่เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งประเทศสหรัฐอเมริกาแลกเปลี่ยนตามความตกลง FATCA ให้หน่วยงานของรัฐที่ร้องขอเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย

4. กำหนดโทษในทางปกครองต่อผู้มีหน้าที่รายงานข้อมูลที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการรายงานข้อมูล

5. กำหนดโทษในทางอาญาสำหรับผู้ใดที่ล่วงรู้ข้อมูลที่ต้องรายงานที่เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งประเทศสหรัฐอเมริกาแลกเปลี่ยนตามความตกลงแล้วนำไปเปิดเผยให้บุคคลอื่น

6. กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามร่างพระราชบัญญัตินี้

ประโยชน์ที่ประเทศไทยจะได้รับจากการทำความความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งประเทศสหรัฐอเมริกาเพื่อความร่วมมือในการปรับปรุงการปฏิบัติตามการภาษีอากรระหว่างประเทศและการดำเนินการตาม Foreign Account Tax Compliance Act (FATCA)

ซึ่งประโยชน์ที่ประเทศไทยจะได้รับจากการทำความความตกลงเพื่อความร่วมมือด้านภาษีอากรระหว่างประเทศและการปฏิบัติตาม (Foreign Account Tax Compliance Act: FATCA) ระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งประเทศสหรัฐอเมริกา และจากการออกพระราชบัญญัติการปฏิบัติเพื่อความร่วมมือระหว่างประเทศในการแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บภาษีอากร ก็คือ

1. ทำให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางภาษีระหว่างประเทศซึ่งจะทำให้ประเทศไทยสามารถทราบแหล่งข้อมูลเงินได้ของผู้ที่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทยว่ามีเงินได้อยู่ในบัญชีธนาคารหรือสถาบันการเงินของประเทศต่างๆหรือไม่เท่าใด อันเป็นประโยชน์ในการจัดเก็บภาษีและป้องกันการหลีกเลี่ยงภาษีเงินได้

แต่ประโยชน์ที่จะได้รับจากข้อมูลที่มีการแลกเปลี่ยนนั้นสำหรับประเทศไทยแล้วถ้าเป็นประโยชน์ในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาคงจะไม่ได้มีประโยชน์มากมายเท่าใดนัก เนื่องจากระบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของไทยใช้หลักแหล่งเงินได้และหลักถิ่นที่อยู่ในกรณีมีเงินได้ที่ต่างประเทศจะต้องเสียภาษีได้ก็เมื่อมีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทยครบ 180 วันและนำเงินนั้นกลับเข้ามายังประเทศไทยในปีภาษีเดียวกันกับที่ก่อให้เกิดเงินได้ หากผู้มีเงินได้ไม่ได้นำเงินนั้นกลับเข้ามายังประเทศไทยในปีภาษีเดียวกันกับที่ก่อให้เกิดเงินได้โดยเก็บเงินไว้ในบัญชีธนาคารที่ต่างประเทศ ตามหลักกฎหมายของไทยก็ไม่สามารถจัดเก็บภาษีได้ ดังนั้นแม้กรมสรรพากรของไทยจะทราบข้อมูลและตรวจสอบพบว่ามีเงินได้อยู่ในบัญชีธนาคารต่างประเทศมากมายเท่าใดก็ตาม ประเทศไทยก็ไม่สามารถจัดเก็บภาษีจากเงินจำนวนนั้นได้ ซึ่งต่างจากประโยชน์ที่ประเทศสหรัฐอเมริกาจะได้รับเพราะประเทศสหรัฐอเมริกาจะได้รับประโยชน์จากการเปิดเผยข้อมูลมากมาย เนื่องจากระบบและหลัก

กฎหมายในการจัดเก็บภาษีเงินได้ของประเทศสหรัฐอเมริกาที่ใช้หลักสัญชาติ ดังนั้นคนสัญชาติอเมริกาไม่ว่าจะไปอาศัยอยู่ที่ประเทศใดก็ตาม ถ้ามีเงินได้และไม่ว่าเงินได้นั้นจะเกิดจากประเทศใดประเทศสหรัฐอเมริกา ก็สามารถจัดเก็บภาษีจากเงินได้นั้นได้ทั้งหมด การที่ประเทศสหรัฐอเมริกาทราบข้อมูลทางบัญชีธนาคารของคน ที่ถือสัญชาติอเมริกาทำให้ประเทศสหรัฐอเมริกาได้รับประโยชน์ในการจัดเก็บภาษีมากขึ้นกว่าเดิม โดยผู้ที่ถือ สัญชาติอเมริกาอาจหลีกเลี่ยงภาษีโดยการนำเงินที่ได้ไปฝากไว้กับบัญชีธนาคารที่ต่างประเทศ ถ้าไม่มีความตกลงเช่นนี้ กรมสรรพากรของประเทศสหรัฐอเมริกา (IRS) ก็จะไม่มีการทราบข้อมูลทางบัญชีของคนที่ถือสัญชาติ อเมริกาที่นำไปฝากหรือเก็บเงินได้ไว้ที่ประเทศอื่นได้เลย เพราะไม่มีอำนาจไปบังคับให้สถาบันการเงินของ ประเทศอื่นเปิดเผยข้อมูลให้แก่ตน ทำให้ไม่สามารถจัดเก็บภาษีจากเงินได้นั้นได้

แต่ในกรณีของภาษีเงินได้ที่จัดเก็บจากนิติบุคคลแล้วนั้น ประเทศไทยได้รับประโยชน์จากการทำความ ตกลงนี้อยู่มาก เนื่องจากระบบและหลักกฎหมายในการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย ไทยนั้นจะใช้หลักเงินได้ทั่วโลก (World Wide Income Base ตามประมวลรัษฎากร มาตรา 66 เช่นเดียวกัน กับที่ประเทศสหรัฐอเมริกาใช้ ดังนั้นถ้านิติบุคคลที่จดทะเบียนตามกฎหมายไทยไปมีเงินได้หรือนำเงินได้ไปฝาก ธนาคารหรือไปลงทุนไว้ที่สถาบันการเงินต่างประเทศ กรมสรรพากรของประเทศไทยก็จะได้ทราบข้อมูลและ ตรวจสอบเงินได้ว่าเป็นรายได้จากกิจการหรือไม่เพื่อจัดเก็บภาษีจากเงินได้ส่วนนั้นต่อไปได้

2. ประโยชน์ในการดำเนินธุรกิจกับประเทศสหรัฐอเมริกาโดยเฉพาะธุรกิจ ประเภทสถาบันการเงิน บริษัทหลักทรัพย์ สถาบันการเงินของรัฐที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น ผู้ที่ประกอบธุรกิจประกันชีวิตและผู้ ที่ประกอบธุรกิจประกันวินาศภัย ผู้ที่ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้า ผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาตาม กฎหมายว่าด้วยการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา และบุคคลที่ประกอบธุรกิจรับฝากหลักทรัพย์ รับฝากเงิน หรือดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับกองทุนทำให้ไม่มีปัญหาในการประกอบธุรกิจ และไม่ถูกประเทศสหรัฐอเมริกาหัก ภาษีไว้ในอัตราที่สูงเนื่องจากกฎหมาย FATCA นั้น ได้มีบทกำหนดโทษสำหรับสถาบันการเงินที่มีได้เข้าร่วมทำ ความตกลง FATCA โดยในกรณีที่บุคคลในประเทศสหรัฐอเมริกามีการจ่ายเงินได้ประเภท Withholdable Payments ไปสถาบันการเงินในต่างประเทศที่มีได้เข้าร่วมทำสัญญากับกรมสรรพากร บริษัทในประเทศ สหรัฐอเมริกาที่ทำการจ่ายเงินนั้นสามารถหักภาษี ณ ที่จ่ายร้อยละ 30 จากเงินได้จำนวนนั้น หรือในกรณีที่ สถาบันการเงินที่เข้าร่วมมีบัญชีของสถาบันการเงินอื่นที่มีได้เข้าร่วมทำสัญญากับกรมสรรพากรของประเทศ สหรัฐอเมริกา สถาบันการเงินที่เข้าร่วมมีสิทธิในการดำเนินการหักภาษี ณ ที่จ่ายร้อยละ 30 จากการจ่ายเงิน ประเภทที่ถูกกำหนดให้สามารถหักภาษี ณ ที่จ่ายได้จากแหล่งเงินได้ในประเทศสหรัฐอเมริกา

ดังนั้นเมื่อประเทศไทยได้ทำความตกลงดังกล่าวจึงได้รับประโยชน์ตาม Article 4 ข้อ 2 ของ Model Agreement ซึ่งทำให้ประเทศสหรัฐอเมริกาไม่เรียกร้องให้สถาบันการเงินของประเทศไทยปิดบัญชีหรือหัก ณ ที่จ่ายร้อยละ 30 หากสถาบันการเงินได้จัดส่งข้อมูลเกี่ยวกับบัญชีซึ่งเป็นการช่วยสถาบันการเงินไทยให้ไม่ต้อง ถูกหักภาษี ณ ที่จ่ายเมื่อไปประกอบธุรกิจในประเทศสหรัฐอเมริกา

3. การออกกฎหมายพระราชบัญญัติการปฏิบัติเพื่อความร่วมมือระหว่างประเทศในการแลกเปลี่ยน ข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บภาษีอากรของประเทศไทย ทำให้ประเทศไทยได้รับข้อมูลแหล่งเงินได้ของผู้ที่ มีถิ่นที่อยู่ในไทยในประเทศที่มีเงินอยู่ในบัญชีธนาคารหรือสถาบันการเงินในประเทศสหรัฐอเมริกาและอีกหลาย ประเทศที่จะทำความตกลงด้วย เพื่อนำข้อมูลของผู้เสียภาษีที่ได้มาใช้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาระบบการ จัดเก็บภาษีของประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ผลกระทบที่ประเทศไทยจะได้รับจากการทำความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งประเทศสหรัฐอเมริกาเพื่อความร่วมมือในการปรับปรุงการปฏิบัติตามการภาษีอากรระหว่างประเทศและการดำเนินการตามForeign Account Tax Compliance Act (FATCA)

ผลกระทบจากการทำความตกลงและการออกกฎหมาย คือ

1. ส่งผลกระทบต่อการทำงานในกิจการของสถาบันการเงินต่าง ๆ ซึ่งมีหน้าที่รายงานข้อมูล ซึ่งสถาบันการเงินนั้น ได้มีการกำหนดนิยามเอาไว้ คำว่า“สถาบันการเงิน” หมายถึง สถาบันผู้รับฝากหลักทรัพย์ สถาบันที่รับฝากเงิน นิติบุคคลที่ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับการลงทุน หรือบริษัทประกันภัยที่กำหนด

เมื่อพิจารณาคำนิยามของสถาบันการเงินแล้วจะเห็นได้ว่าให้ความหมายครอบคลุมกว้างมากคำว่าสถาบันการเงินนั้นหมายรวมถึงธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการเงินและหลักทรัพย์ทุกประเภท ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบใดก็ตาม เช่น สถาบันการเงินไม่ว่าจะเป็นทั้งของรัฐหรือเอกชนบริษัทหลักทรัพย์บริษัทประกันชีวิตและบริษัทประกันวินาศภัย ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาบุคคลอื่นใดที่ประกอบธุรกิจรับฝากหลักทรัพย์ รับฝากเงิน หรือดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับกองทุนตั้งนั้น สถาบันที่ดำเนินการเกี่ยวข้องกับการเงินการลงทุน ทุกประเภทก็รวมอยู่ในความหมายของคำว่าสถาบันการเงิน ไม่ยกเว้นแม้กระทั่ง กองทุนรวมหรือสหกรณ์ต่าง ๆ ก็อยู่ในนิยามความหมายของสถาบันการเงินเช่นกัน แม้ว่าถ้าพิจารณาตามกฎหมายของไทยแล้วสหกรณ์นั้นไม่ได้ถูกจัดว่าเป็นสถาบันการเงินก็ตาม เมื่อเป็นสถาบันการเงินตามความตกลงFATCA ตั้งนั้นก็ต้องมีหน้าที่ปฏิบัติตามความตกลงนี้

และคำว่าสถาบันการเงินไทยนั้นยังรวมไปถึงสาขาของสถาบันการเงินที่ไม่ได้จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายแต่ตั้งอยู่ภายในประเทศไทย ซึ่งทำให้สถาบันการเงินที่จดทะเบียนในประเทศอื่น ๆ ที่ไม่ได้ทำความตกลงกับประเทศสหรัฐอเมริกา แต่เข้ามาตั้งสาขาในประเทศไทยก็ต้องปฏิบัติตามความตกลงนี้เช่นกัน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการทำงานเปิดสาขาในประเทศไทยของสถาบันการเงินประเทศอื่น ๆ โดยเฉพาะกลุ่มประเทศที่ไม่เห็นด้วยกับประเทศสหรัฐอเมริกาหรืออยู่คนละขั้วกับประเทศสหรัฐอเมริกา อาจจะไม่เข้ามาลงทุนเปิดสาขาเพื่อดำเนินกิจการในประเทศไทยเพราะไม่ต้องการผูกพันตามข้อตกลงดังกล่าว

และผลจากการทำความตกลงดังกล่าวทำให้สถาบันการเงินซึ่งเป็นผู้มีหน้าที่รายงานข้อมูลต้องมีภาระหน้าที่เพิ่มขึ้นในการตรวจสอบข้อมูลแล้วรวบรวมและจัดทำรายงานข้อมูลทางบัญชี การทำธุรกรรมทางการเงิน และการลงทุนของลูกค้าซึ่งถือสัญชาติของประเทศสหรัฐอเมริกาแล้วส่งรายงานข้อมูลให้แก่กรมสรรพากรของประเทศไทยผ่านทางระบบปฏิบัติการ IDES เพื่อให้กรมสรรพากรตรวจสอบ แล้วกรมสรรพากรจึงจะอนุมัติในระบบปฏิบัติการ IDES เพื่อส่งข้อมูลต่อให้แก่สรรพากรของประเทศสหรัฐอเมริกา (IRS) ซึ่งการกำหนดให้ต้องรายงานข้อมูลของลูกค้าเช่นนี้ส่งผลกระทบต่อการทำงานให้สถาบันการเงินทำให้มีต้นทุนค่าใช้จ่ายในการประกอบธุรกิจเพิ่มขึ้น เช่น การจัดทำระบบจัดเก็บข้อมูล IDES การเก็บรวบรวมเอกสารเจ้าหน้าที่ในการทำงาน และสถาบันการเงินอาจจะต้องมีการชี้แจงให้แก่ลูกค้าของสถาบันการเงินต่าง ๆ ได้ทราบถึงเหตุผลที่ต้องมีการสอบถามข้อมูลและการเปิดเผยข้อมูล

และหากสถาบันการเงินต่าง ๆ ที่มีหน้าที่รายงานนั้นไม่ปฏิบัติตามความตกลง โดยไม่ยอมรายงานข้อมูลให้ทางกรมสรรพากรทราบ แม้ว่าจะไม่ได้มีบทบัญญัติในเรื่องความรับผิดชอบกำหนดไว้โดยตรงแต่ก็จะต้องรับผิดชอบต่อประเทศสหรัฐอเมริกาอยู่เนื่องจากว่าหากสถาบันการเงินนั้นไปมีรายได้เกิดขึ้นในประเทศสหรัฐอเมริกา สถาบันการเงินนั้นก็จะถูกประเทศสหรัฐอเมริกาทักภาษี ณ ที่จ่ายในอัตราร้อยละ 30 ของรายได้ที่เกิดขึ้นในประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นการใช้วิธีการบีบบังคับทางอ้อมให้สถาบันการเงินที่ตั้งอยู่ในประเทศไทยต้องปฏิบัติตามความตกลงดังกล่าว

2. สำหรับประเทศไทยมีกฎหมายคุ้มครองในเรื่องของข้อมูลส่วนบุคคลอยู่หลายฉบับ เช่น ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 พระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 พระราชบัญญัติธนาคารอาคารสงเคราะห์ พ.ศ. 2496 มีพระราชบัญญัติธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2545 พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต พ.ศ. 2545 พระราชบัญญัติทรัสต์เพื่อธุรกรรมในตลาดทุน พ.ศ. 2550 พระราชบัญญัติสัญญาซื้อขายล่วงหน้า พ.ศ. 2546 โดยจะให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและหากฝ่าฝืนก็จะมีบทบังคับลงโทษทางอาญา ดังนั้นสถาบันการเงินต่างๆในประเทศไทย จึงยังไม่สามารถเปิดเผยข้อมูลของลูกค้าสถาบันการเงินให้แก่ประเทศสหรัฐอเมริกาได้เนื่องจากมีปัญหาการบังคับใช้กฎหมายภายในประเทศที่มีบทบัญญัติขัดแย้งกัน อีกทั้งยังมีปัญหาของการบังคับใช้ในส่วนของกรมสรรพากรซึ่งเป็นหน่วยงานในการจัดเก็บภาษีเงินได้ของประเทศไทยเองก็มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายตามประมวลรัษฎากรมาตรา 10 ที่กำหนดห้ามมิให้เจ้าพนักงานที่จัดเก็บภาษีอากรนำข้อมูลเรื่องกิจการของผู้เสียภาษีอากรหรือของผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง แจกแก่ผู้ใดหรือยังให้ทราบกันไปโดยวิธีใด เว้นแต่จะมีอำนาจที่จะทำได้โดยชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งปัจจุบันนี้ก็ยังไม่ได้มีการแก้ไขกฎหมายประมวลรัษฎากร มาตรา 10 นี้ หรือได้มีการออกกฎหมายมาให้อำนาจเจ้าพนักงานในการเปิดเผยข้อมูลของผู้เสียภาษีแต่อย่างใด ดังนั้นการปฏิบัติตามความตกลง FATCA นั้นประเทศไทยยังไม่สามารถปฏิบัติตามได้โดยถูกต้องตามกฎหมายภายในประเทศไทยในขณะนี้ และแม้จะมีการเสนอร่างพระราชบัญญัติการปฏิบัติการตามความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งประเทศสหรัฐอเมริกาเพื่อความร่วมมือในการปรับปรุงการปฏิบัติตามการภาษีอากรระหว่างประเทศ พ.ศ. มาแล้วก็ตาม หากมีการออกมาใช้บังคับก็จะต้องมีการแก้ไขกฎหมายภายในประเทศไทยในเรื่องของการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารที่ว่าแล้วนั้นด้วย

บทสรุป

เมื่อพิจารณาจากประโยชน์และผลกระทบจากการทำความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งประเทศสหรัฐอเมริกาเพื่อความร่วมมือในการปรับปรุงการปฏิบัติตามการภาษีอากรระหว่างประเทศ(FATCA) แล้วจะเห็นได้ว่าการที่จะปฏิบัติตามข้อตกลงนั้นสำหรับประเทศไทยแล้วมีประโยชน์กับประเทศไทยอยู่ไม่น้อย ประการแรกคือการทำความตกลงเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลผู้เสียภาษีระหว่างกันดังกล่าวจะทำให้ประเทศไทยสามารถทราบแหล่งข้อมูลเงินได้ของผู้ที่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทยว่ามีเงินได้เก็บไว้อยู่ในบัญชีธนาคารหรือสถาบันการเงินของประเทศสหรัฐอเมริกาหรือไม่และมีจำนวนเท่าใด อันเป็นประโยชน์ในการจัดเก็บภาษีเงินได้และเพื่อป้องกันการหลีกเลี่ยงภาษีของผู้มีเงินได้แต่ถ้าพิจารณาถึงจำนวนเงินภาษีอากรที่สามารถจัดเก็บได้มากขึ้นนั้น เห็นว่าถ้าเป็นกรณีการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแล้วนั้นการทำความตกลงดังกล่าวอาจจะไม่ได้มีประโยชน์มากนักในการที่จะทำให้จัดเก็บภาษีได้มากขึ้นทั้งนี้ก็เนื่องมาจากระบบการจัดเก็บภาษีของประเทศไทยนั้นจะใช้หลักแหล่งเงินได้และหลักถิ่นที่อยู่ ซึ่งถ้าผู้มีเงินได้นั้นมีเงินได้ที่เกิดขึ้นจากแหล่งในต่างประเทศและไม่ได้เป็นผู้ที่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทยประเทศไทยก็ไม่มีอำนาจในการจัดเก็บภาษี และถึงแม้ว่าผู้นั้นจะมีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทยก็ตามแต่ถ้าหากมีเงินได้เกิดขึ้นแต่ไม่ได้นำเงินได้นั้นกลับเข้ามาในประเทศไทย ประเทศไทยเองก็ไม่มีอำนาจรัฐในการจัดเก็บภาษีอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นถึงแม้จะทราบข้อมูลเกี่ยวกับเงินได้แต่ก็ไม่สามารถจัดเก็บภาษีได้เพราะไม่มีอำนาจรัฐในการจัดเก็บภาษีซึ่งต่างจากประโยชน์ที่ประเทศสหรัฐอเมริกาจะได้รับ เพราะประเทศสหรัฐอเมริกาจะได้รับประโยชน์จากการเปิดเผยข้อมูลมากมายเนื่องจากระบบและหลักกฎหมายในการจัดเก็บภาษีเงินได้ของประเทศสหรัฐอเมริกาที่ใช้หลักสัญชาติแต่อย่างไรก็ตามการได้รับข้อมูลทางการเงินของผู้เสียภาษีจากการแลกเปลี่ยนข้อมูลนั้นก็ช่วยให้กรมสรรพากรของประเทศไทยได้ข้อมูลมาพัฒนาระบบการจัดเก็บภาษีของประเทศไทยให้ครอบคลุมมากขึ้น แต่ถ้าเป็นกรณีของ

ภาษีเงินได้นิติบุคคลแล้วนั้นเห็นว่าการทำความตกลงนี้มีประโยชน์ต่อประเทศไทยมาก เนื่องจากหลักกฎหมายของประเทศไทยในการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลที่จัดเก็บจากบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยจะใช้หลักเงินได้ทั่วโลก Wold Wild Income ตามที่ปรากฏในประมวลรัษฎากรมาตรา 66 วรรคแรกทำให้ประเทศไทยสามารถจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลจากเงินได้ของนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยได้ทั้งหมด ไม่ว่าเงินได้นั้นจะเกิดจากแหล่งเงินได้ในประเทศหรือต่างประเทศก็ตามซึ่งเป็นหลักการในการจัดเก็บภาษีเช่นเดียวกับที่ใช้ในประเทศสหรัฐอเมริกา และหากมีการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินของนิติบุคคลนั้นที่มีอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกา จะทำให้กรมสรรพากรได้ทราบข้อมูลทางการเงินของนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยว่ามีรายได้อยู่ที่ประเทศสหรัฐอเมริกาหรือไม่จำนวนเท่าใด ทำให้ประเทศไทยสามารถจัดเก็บภาษีจากเงินได้เหล่านั้นได้ และจัดเก็บภาษีได้มากขึ้นไปด้วย ประการที่สองการที่ประเทศไทยทำความตกลงดังกล่าวนี้ยังสามารถช่วยเหลือสถาบันการเงินประเทศไทยที่ไปลงทุนในประเทศสหรัฐอเมริกา ให้ไม่ต้องถูกหักภาษี ณ ที่จ่ายจากรายได้ของสาขาที่อยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกา จากการที่สถาบันการเงินไม่เปิดเผยข้อมูล แต่ในขณะที่เดียวกันการทำความตกลงดังกล่าวก็ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยไม่น้อยเช่นกันโดยเฉพาะการลงทุนของสถาบันการเงินของต่างประเทศที่ไม่ได้การทำความตกลงกับประเทศสหรัฐอเมริกาที่เข้ามาลงทุนในประเทศไทยซึ่งทำให้สถาบันการเงินเหล่านั้นต้องมีหน้าที่รายงานข้อมูลด้วยเช่นกัน จึงอาจส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจมาลงทุนหรือถอนการลงทุนไปที่ประเทศอื่นที่ไม่ทำความตกลง ด้วยเหตุผลที่ไม่อยากปฏิบัติตามความตกลงดังกล่าว ประการที่สามการเพื่อที่จะปฏิบัติตามความตกลงได้นั้นจะต้องมีการออกกฎหมายและแก้ไขกฎหมายภายในประเทศอยู่ด้วยกัน 3 ส่วน คือ 1. จะต้องมีการออกกฎหมายอนุวัติการ หรือออกพระราชบัญญัติขึ้นมาเพื่อใช้บังคับเป็นกฎหมายภายในเพื่อบัญญัติให้เป็นไปตามความตกลงดังกล่าว 2. แก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวกับสถาบันการเงินต่างๆที่คุ้มครองข้อมูลของลูกค้าของสถาบันการเงินแต่ละประเภท เพื่อให้สามารถเปิดเผยข้อมูลของลูกค้าและรายงานข้อมูลต่อกรมสรรพากรได้ และ 3. แก้ไขประมวลรัษฎากร มาตรา 10 เพื่อให้กรมสรรพากรซึ่งเป็นเจ้าพนักงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีนั้นสามารถนำข้อมูลของผู้เสียภาษีที่ได้รับมาจากสถาบันการเงินต่าง ๆ ส่งมานั้นไปเปิดเผยข้อมูลและส่งให้แก่ประเทศสหรัฐอเมริกาต่อไปได้โดยไม่ขัดต่อกฎหมาย

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างผลประโยชน์ที่ได้รับกับผลกระทบที่เกิดขึ้นแล้วจะเห็นได้ว่าถึงแม้กฎหมาย FATCA จะไม่ได้มีสภาพบังคับก็ตาม และแม้ว่าประโยชน์ที่ประเทศไทยจะได้รับเมื่อเปรียบเทียบกับผลกระทบและสิ่งที่จะต้องปรับเปลี่ยนแก้ไขแล้วอาจยังไม่คุ้มค่านัก และยังเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับผลประโยชน์ที่ประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นผู้สัญญาอีกฝ่ายจะได้รับแล้ว จะเห็นได้ว่าประเทศสหรัฐอเมริกาได้ประโยชน์มากกว่าประเทศไทยมากนักแต่ประเทศไทยก็มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำความตกลงดังกล่าวเนื่องจากประเทศไทยถูกบีบบังคับโดยทางอ้อม จากการที่สถาบันการเงินไทยต้องถูกหักภาษี ณ ที่จ่ายร้อยละ 30 จากแหล่งเงินได้ที่เกิดขึ้นในประเทศสหรัฐอเมริกา หากสถาบันการเงินไม่เปิดเผยข้อมูลการเงินของลูกค้าให้แก่ประเทศสหรัฐอเมริกา ดังนั้นเพื่อช่วยเหลือสถาบันการเงินในประเทศไทยที่ไปประกอบกิจการในประเทศสหรัฐอเมริกาไม่ให้ได้รับผลกระทบจากบทลงโทษที่จะถูกหักภาษี ณ ที่จ่าย เพื่อไม่ให้กระทบต่อเศรษฐกิจ การค้าและการลงทุนของสถาบันการเงินที่จัดตั้งขึ้นในประเทศไทยที่ไปลงทุนในประเทศสหรัฐอเมริกาและเพื่อความสัมพันธ์อันดีต่อกันในทางการค้าการลงทุนซึ่งนับได้ว่าประเทศสหรัฐอเมริกาคือประเทศหนึ่งที่เป็นคู่ค้าสำคัญกับประเทศไทย และเป็นประเทศที่มีอิทธิพลทางการค้าค่อนข้างสูง ซึ่งประเทศไทยเองก็คงเลี่ยงไม่ได้ที่จะปฏิเสธไม่ทำความตกลงดังกล่าว เพราะอย่างน้อยที่สุดประเทศไทยก็ยังได้รับข้อมูลผู้เสียภาษีแลกเปลี่ยนมาเช่นกันซึ่งข้อมูลนั้นก็สมารถนำมาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาประสิทธิภาพของการจัดเก็บภาษีอากรของประเทศไทยต่อไป

บรรณานุกรม

- กรมสรรพากรกระทรวงการคลัง. (2560). *การเตรียมความพร้อมเพื่อปฏิบัติตาม FATCA*. สืบค้น 18 มิถุนายน 2560, จาก <http://www.rd.go.th/publish/56958.0.html>.
- ชัยสิทธิ์ ตราชูธรรม. (2559). *คำอธิบายกฎหมายภาษีอากร* (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ: สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา.
- ทัศนีย์ เหลืองเรืองรอง. (2560). *ความรู้ทั่วไปกฎหมายภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- ปานัสร์ม พุ่มผกาและธรรมวิทย์ เทิดอุดมธรรม. (2559). *ความตกลงระหว่างประเทศภายใต้กฎหมายป้องกัน การหลีกเลี่ยงภาษีของประเทศสหรัฐอเมริกา : ศึกษาเปรียบเทียบประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่น*. การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยรังสิต ประจำปี 2559. มหาวิทยาลัยรังสิต. 2559
- วิราภรณ์ พุ่มศรี. (2556). *กฎหมายป้องกันการหลีกเลี่ยงภาษีของสหรัฐอเมริกา (FATCA): ศึกษากรณีการให้ ข้อมูลลูกค้าสถาบันการเงินของประเทศไทย* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง. (2556). *เอกสารเผยแพร่เกี่ยวกับกฎหมาย Foreign Account Tax Compliance Act (FATCA)*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สุเมธ ศิริคุณโชติ. (2555). *กฎหมายภาษีอากรระหว่างประเทศ* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- สุเมธ ศิริคุณโชติ และคณะ(กลุ่มนักวิชาการภาษีอากร). (2560). *ภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร*. กรุงเทพฯ: กรมสรรพากร, 2560.
- สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง. (2560). *การรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างกรอบ การเจรจา ความตกลงเพื่อความร่วมมือด้านภาษีอากรระหว่างประเทศและการปฏิบัติตาม Foreign Account Tax Compliance Act ระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งประเทศสหรัฐอเมริกา (ความตกลง FATCA. สืบค้น 18 มิถุนายน 2560, จาก [https://www.mof.go.th/home/Pr/Public %20hearing_%20FATCA.pdf](https://www.mof.go.th/home/Pr/Public%20hearing_%20FATCA.pdf)*
- . (2560). *โครงการวิจัยเรื่องการศึกษาผลกระทบของกฎหมาย Foreign Account Tax Compliance Act (FATCA) เพื่อเสนอแนะแนวทางในการดำเนินการของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ*. สืบค้น 24 มิถุนายน 2560, จาก http://www.fpo.go.th/e_research/pdf/FATCA.pdf
- . (2560). *โครงการวิจัยเรื่องการศึกษาเพื่อพัฒนากฎหมายไทยเพื่อรองรับการแลกเปลี่ยนข้อมูลทาง ภาษีอากรระหว่างประเทศ, วิธีสืบค้นวัสดุสารสนเทศ*. สืบค้น 26 มิถุนายน 2560, จาก http://www.fpo.go.th/e_research/pdf/THLawInternationalTax59.pdf
- . (2560). *โครงการศึกษาผลกระทบทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย FATCA*. สืบค้น 24 มิถุนายน 2560, จาก: [http://www.fpo.go.th/FPO/modules/Content/getfile.php? contentfileID=5230](http://www.fpo.go.th/FPO/modules/Content/getfile.php?contentfileID=5230)
- . (2560). *โครงการศึกษาผลกระทบทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย FATCA ภาคธุรกิจธนาคาร*. สืบค้น 26 มิถุนายน 2560, จาก <http://www.fpo.go.th/FPO/modules/Content/getfile.php?...5230>